

4344.

1522

1869.

№ 4344.

Gesti-rahwa mõnnus

Kalender

ehf

Läht-ramat

1869

aasta peäle, pärrast

Jssanda Jესუსე Aristუესე
sündimist.

Sel aastal on 365 päwa.

Kurresare linnas,

trükitud ja müa Ch. Asafreh jures.

Sioni tekdäia pegel, ehf üts wägga armas ja halle jut wanne-
matte ja lastele. M. M. R., M. R. Mafiab pogitub
12 fop.

Gesti Ma rahwa uus laulo-Mamat. Mafiab pogitub
72 fop.

Saksa kele õppimise juhatalamine. Mafiab walmis pogitub
25 fopp. hõbbebat.

Uus Dekäia-ramat, füs fees on ilmalistud näggemisteb, agga wai-
molistud tähhendamisteb. Endise Mändra õppetaja R. Rör-
ber fütjutud. Solmas jagu. Mafiab pogitub 20 foppifat.

Kulla mõnnus. Üts jut wanna ja nore rahwale. Mafiab po-
gitub 20 foppifat.

Gesti rahwa õhtone juttustaja. Esimenne õhto. Mafiantub
Sperno mängu sõbradest. Mafiab pogitub 15 foppifat.

Meike Saulo-ramat, füs fees on ühheffa wägga illusab laulo.
R. M. Rufftein. Mafiab pogitub 10 foppifat.

Märkide selletaminne.

Noor = ku.

Esimenne werend.

Täis = ku.

Wiimne werend.

P. tähhendab: Pühha, **p.** tähhendab: pääw, **e. l.** tähhendab: enne lounat ja **p. l.** tähhendab: pärrast lounat.

Joulo = ja Wajila = päwa wahhet on
9 nädalat ja 6 päwa.

Von der Censur gestattet.

Dorpat, den 28. August 1868.

Nr. 98.

Maastaid armatakse tännawo:

Mailma lomisest	5818
Meie kalli Jeesanda Jeesuse Kristuse sündimisest	1869
Tarto linna üleseehitamisest	839
Risti uäso Niamale tullemisest	678
Tallinna üleseehitamisest	650
Perno linna allustamisest	614
Püüsi rohho leidmisest	527
Ramatude trükkimisest hakkatusest	429
Lutterusse õigeusso üleswõtmisest	352
Wannast karkust	212
Wäe Pranburki minnemisest	191
Toompä pöllemisest	185
Surest näljast Nia = ja Tallinna maal	174
Peterburgi linna üleseehitamisest	166
Teisest karkust	159
Meie Ma Wennerigi wallitsuse alla samisest	159
Tarto sure koki allustamisest	67
Ude rüugede pannemisest	66
Prantsuse Moskus ollemisest	57
Geesti = ma priduse kulutusest	52
Meie sure Keisri Herra Aleksandri II. sünd.	51
Nia = ma priduse kulutusest	50
Jummalatenistusest ue kirriko seaduse järrele	35
Krimmi sõa hakkatusest	15
Meie Keisri Herra Aleksandri II. wall. hak.	14
Wiimsest hinge kirjutusest	11
Wenne = ma priduse kulutusest	8

Meäri pääw. — Kristusse ümberleikamisest. Luk. 2, 21.

1 Kesknäd. **Meäri pääw.** Uita Jummal!

2 Neljasp. Abel, Set Barras

3 Rede. Enof külm.

4 Laup. Metusala

P. p. Meäri P. — Josepi põggenemisest Egiptusse male. Matt. 2, 13—23.

5 Pühhap. Simon Pilwes.

6 Esmasp. **3. Kunninga P.** Selge

7 Teisip. Julianus

8 Kesknäd. Erart

9 Neljap. Beatus 1, 56' e. l.

10 Rede. Paawli pääw

11 Laup. Ewraim ja

1. P. p. 3. R. P. — Jesus 12 aastat wanna. Luk. 2, 41—52.

12 Pühhap. Rein faunis

13 Esmasp. Hilarius külm.

14 Teisip. Robert Salla

15 Kesknäd. Tiidri

16 Neljap. Riisbert 3, 0' e. l.

17 Rede. Tõnnisse pääw ilm.

18 Laup. Uksel külm.

2. P. p. 3. R. P. — Kana linna pulmast. Joon. 2, 1—11.

19 Pühhap. Sara

20 Esmasp. Waab. Seb. p. Pilwes.

21 Teisip. Neto

22 Kesknäd. Magdalena 6, 26, p. l.

23 Neljap. Lota

24 Rede. Timoteus Tormine.

25 Laup. Paawli ümb. Luiskab

3. P. p. 3. R. P. — Pealikkust Kapernauma-linnas. Matt. 8, 1—13.

26 Pühhap. Polikarpus ja

27 Esmasp. Krisostomus

28 Teisip. Karel sulla.

29 Kesknäd. Samuel

30 Neljap. Adalgund 3, 24' p. l.

31 Rede. An külm.

1 sel touseb päike k. 8, 41 min.; lähhab loja k. 3, 37 min.

11 mal touseb päike k. 8, 25 min.; lähhab loja k. 3, 59 min.

21 sel touseb päike k. 8, 5 min.; lähhab loja k. 4, 23 min.

1 Laup. | Pirrita | Selge

4. P. p. 3 R. P. — Jesus laemas.
Matt. 8, 23.

2 Pühhap.	Rüünla pääw	ja
3 Gasmasp.	Hanna	külm.
4 Teisip.	Beronika	
5 Kesknäd.	Agata	Barras
6 Neljap.	Lora	
7 Rede	Rikard	 6, 36' p. l.
8 Laup.	Salomon	külm.

5. P. p. 3 R. P. — Umbrohhust niaso sees.
Matt. 13, 24.

9 Pühhap.	Apollonia	Annab
10 Gasmasp.	Kolastika	lund.
11 Teisip.	Edu	
12 Kesknäd.	Gilalia	Tormine,
13 Neljap.	Benigna	 1, 35' p. l.
14 Rede	Valentin	pilwes
15 Laup.	Baufina	

9. P. e. Kr. üll. P. — Wina mäest.
Matt. 20, 1—16.

16 Pühhap.	Jula	ja
17 Gasmasp.	Konstantin	annab
18 Teisip.	Konfordia	wihma.
19 Kesknäd.	Simeon Apost.	Pehme
20 Neljap.	Gigarius	ilm.
21 Rede.	Jesaias	 7, 13' e. l.
22 Laup.	Peetri pääw	

8. P. e. Kr. üll. P. — Külwi-mehhest.
Lut. 8, 4—15.

23 Pühhap.	Mina	Lund.
24 Gasmasp.	Maddise pääw	Selge.
25 Teisip.	Wiktör	
26 Kesknäd.	Nestor	Saeab
27 Neljap.	Leander	
28 Rede	Justus	räitsakast.

1sel touseb päike t. 7, 39 min.; lähhab loja t. 4, 50 min.
11mal touseb päike t. 7, 14 min.; lähhab loja t. 5, 14 min.
21sel touseb päike t. 6, 46 min.; lähhab loja t. 5, 37 min.

1 Laup. | Albinus | 10, 17' e.l.

Paasto Pühha. — Pimmedast tee äres.
Lut. 18, 31—43.

2 Pühhap.	Medea	Pilves.
3 Esmasp.	Kadde	Lund.
4 Teisip.	Wastla pääw	
5 Keisnäd.	Tuhka pääw	Niiske
6 Neljap.	Kotwrid	ilm.
7 Rede	Perpetua	
8 Laup.	Põri pääw	Wihma.

1. P. Paastus. — Kristusse kiusatussest. Matt. 4, 1—11.

9 Pühhap.	Prudensius	 7, 24' e. l.
10 Esmasp.	Mikeus	Kange
11 Teisip.	Konstantin	tuul.
12 Keisnäd.	Palwe pääw	
13 Neljap.	Ernst	Lund.
14 Rede	Safarias	
15 Laup.	Matilde	 11, 3' p. l.

2. P. Paastus. — Kananea=ma naesest. Matt. 15, 21—28.

16 Pühhap.	Aleksander	
17 Esmasp.	Truta	Külm.

18 Teisip.	Kaabriel	Selge
19 Keisnäd.	Josep	taewas.
20 Neljap.	Olga	Wihma.
21 Rede	Pent	
22 Laup.	Kawael	 10, 18' p. l.

3. P. Paastus. — Kristus aiab kurratid wälja.
Lut. 11, 14—28.

23 Pühhap.	Tiits	Ilmad
24 Esmasp.	Kasimir	lähwad
25 Teisip.	Paast Maria p.	soje=
26 Keisnäd.	Manuel	mak.
27 Neljap.	Kustaw	
28 Rede	Kido	
29 Laup.	Eustahius	D-külm.

4. P. Paastus. — 5000 mehhe söötmisest. Ioan. 6, 1—15.

30 Pühhap.	Udonius	
31 Esmasp.	Tetlaus	 3, 18' e. l.

1 sel touseb päike k. 6, 24 min.; lähhäb loja k. 5, 56 min.
11 mal touseb päike k. 5, 55 min.; lähhäb loja k. 6, 18 min.
21 sel touseb päike k. 5, 27 min.; lähhäb loja k. 6, 41 min.

1 Teisip.	Karjalaskm. p.	Wihma
2 Keisnäd.	Paulina	ja
3 Neljap.	Berdinand	lund.
4 Rede	Ambrosius	
5 Laup.	Matšim	Niiske.

5. P. Paastus. — Jeesus kinnwidega wiisatud.
Joan. 8, 46—59.

6 Pühhap.	Kölestin	 4, 36' p. l.
7 Esmasp.	Aron	
8 Teisip.	Liborius	Ilmad
9 Keisnäd.	Bogislaus	
10 Neljap.	Esekiel	lähwad
11 Rede	Leo	
12 Laup.	Julius	sojemaks.

6. P. P. — Kristuse siise-söitmisest. Matt. 21, 1—9.

13 Pühhap.	Palmi pude P.	 7, 51' p. l.
14 Esmasp.	Künni pääw	
15 Teisip.	Olimpia	Tulene.
16 Keisnäd.	Karistus	
17 Neljap.	Suur Neljap.	Selge

18 Rede	Suur Rede	ilm
19 Laup.	Timon	ja

Kr. üll. P. — Kristuse ülestõusmisest. Mark. 16, 1—8.

20 Pühhap.	1. Kr. ülest. P.	 8, 52' e. l.
21 Esmasp.	2. Kr. üll. P.	
22 Teisip.	3. Kr. ülest. P.	foe.
23 Keisnäd.	Jüri pääw	Sojad
24 Neljap.	Albert	päwad.
25 Rede	Marfusse p.	Annab
26 Laup.	Etseias	kaunis

1. P. p. Kr. üll. P. — Kinnipandud uksest.
Joan. 20, 19—23.

27 Pühhap.	Anastasiu	n. rohkeste
28 Esmasp.	Witalis	
29 Teisip.	Reimund	 5, 37' p. l.
30 Keisnäd.	Grastus	

1. sel touseb päike k. 4, 56 min.; lähkää loja k. 7, 5 min.
11. mal touseb päike k. 4, 29 min.; lähkää loja k. 7, 28 min.
21. sel touseb päike k. 4, 3 min.; lähkää loja k. 7, 50 min.

1 Neljap.	Wolbri pääw	9. f. n.	Wihma.
2 Rede.	Sigismund		
3 Laup.	Heidmisse p.		Pilwes.

2. P. p. Kr. üll. P. — Heast karjatseft. Joan. 10, 12—16.

4 Pühhap.	Wlorian		Willo.
5 Esmasp.	Rottard		
6 Teisip.	Susanna	8. külwi nädal.	 10, 0' p. l.
7 Restnäd.	Ulrika		Annab
8 Neljap.	Tanislauß		wihma.
9 Rede	Niggulaß		
10 Laup.	Kordian		Selge

3. P. p. Kr. üll. P. — Ürikesse aia pärrast. Joan. 16, 16—23.

11 Pühhap.	Pankratzius		ja
12 Esmasp.	Henriette		
13 Teisip.	Sermatzius	7. külwi nädal.	 4, 53' p. l.
14 Restnäd.	Kristjan		foe.
15 Neljap.	Sohwi		Rasked
16 Rede	Krööt		
17 Laup.	Anton		wihma

4. P. p. Kr. üll. P. — Kristusse ärraminnemisest. Joan. 16, 5—15.

18 Pühhap.	Erif		ood.
19 Esmasp.	Wilip		Selge.
20 Teisip.	Ernestina		
21 Restnäd.	Pontusine		 8, 52' e. l.
22 Neljap.	Mili		Ilmad
23 Rede	Aed		
24 Laup.	Ester	6. külwi nädal.	lähwad

5. P. p. Kr. üll. P. — Öigest pallumisest. Joan. 16, 23—30.

25 Pühhap.	Urbanus		sojemaks.
26 Esmasp.	Eduard		Selged
27 Teisip.	Ludolp		ja
28 Restnäd.	Willem		
29 Neljap.	Caewam. P. (Suur + p.)	5. külwi nädal.	 5, 22' e. l.
30 Rede	Wigand		sojad
31 Laup.	Petronella		päwad.

1 sel touseb päike f. 3, 40 min.; lähhäb loja f. 8, 12 min.
11 mal touseb päike f. 3, 21 min.; lähhäb loja f. 8, 32 min.
21 sel touseb päike f. 3, 6 min.; lähhäb loja f. 8, 49 min.

6. P. p. Kr. üll. P. — Rõmustajast Waimust.
Joan. 15, 26. — 16, 4.

1 Pühhap.	Rotsalf	4. külvi nädal.	Selge
2 Gasmasp.	Martellus		ja
3 Teisip.	Emma		
4 Restnäd.	Tarius		
5 Neljap.	Poniwatius		3, 45' e. l.
6 Rede	Artemius		foe.
7 Laup.	Lukretsia		Wihma.

Nellipühhi. — Pühhaft Waimust. Joan. 14,
23—31.

8 Pühhap.	Nellipühhi	3. külvi nädal.	Selged
9 Gasmasp.	Teine Pühha		ja
10 Teisip.	Kolmas P.		wägga
11 Restnäd.	Barnabas		
12 Neljap.	Basilides		3, 9' e. l.
13 Rede	Tobias		
14 Laup.	Walerius		sojad

3 a. J. P. — Jesusest ja Nikodemusest. Joan. 3,
1—15.

15 Pühhap.	Widi p ä ä w	2. f. n.	päwad.
16 Gasmasp.	Juëtina		

17 Teisip.	Nikander	2. külvi nädal.	Annab
18 Restnäd.	Homerus		mürrišta-
19 Neljap.	Kerwasius		 2, 16' e. l.
20 Rede	Wlorentin		misse
21 Laup.	Rael		

1. P. p. 3 a. J. P. — Rikkast mehhest. Luk. 16, 19—31.

22 Pühhap.	Karolina	1. külvi nädal.	wihma.
23 Gasmasp.	Pasilius		Pilwes.
24 Teisip.	Jani p ä ä w		Seitlik.
25 Restnäd.	Webronia		
26 Neljap.	Jeremias		3, 8' p. l.
27 Rede	Ladislauß		Wihma.
28 Laup.	Josua		

2. P. p. 3 a. J. P. — Surest õhto sõmaiaist. Luk. 14, 16—24.

29 Pühhap.	Peetri Pawl. p.	2. f. n.	Willo.
30 Gasmasp.	Lilla		

1. sel touseb päike f. 2, 58 min.; lähkäs loja f. 9, 2 min.
11. mal touseb päike f. 2, 58 min.; lähkäs loja f. 9, 6 min.
21. sel touseb päike f. 3, 5 min.; lähkäs loja f. 9, 3 min.

1 Teisip.	Teobald	Wihma.
2 Keisnäd.	Heina Maria p.	Soe.
3 Neljap.	Kornelius	
4 Rede	Ulrik	 8, 18' e. l.
5 Laup.	Anselm	Selge.

3. P. p. 3 a. J. P. — Ürrakaddunud lambast. Luf. 15, 1—10.

6 Pühhap.	Sektor	Willo.
7 Esmasp.	Demetrius	
8 Teisip.	Kilian	Pilwes.
9 Keisnäd.	Kirillus	Tulene.
10 Neljap.	7. wenna pääw	
11 Rede	Cleonora	 3, 25' p. l.
12 Laup.	Hindrik	Mürristab

4. P. p. 3 a. J. P. — Olge armolissed.
Luf. 6, 36—42.

13 Pühhap.	Marreta pääw	ja
14 Esmasp.	Ponawent	
15 Teisip.	Apostl. jagg.	annab
16 Keisnäd.	August	
17 Neljap.	Aleksius	wihma.

18 Rede	Rosina	
19 Laup.	Widerika	 6, 36' p. l.

5. P. p. 3 a. J. P. — Rohkest tallasagist.
Luf. 5, 1—11.

20 Pühhap.	Elias	Selge
21 Esmasp.	Daniel	
22 Teisip.	Maria Mahdal.	ja õige
23 Keisnäd.	Oskar	
24 Neljap.	Kristina	soe.
25 Rede	Jakobi pääw	
26 Laup.	Anno	 11, 38' p. l.

6. P. p. 3 a. J. P. — Wariseride õigussest. Matt. 5, 20—26.

27 Pühhap.	Marta	Wihma
28 Esmasp.	Plato	
29 Teisip.	Olowi pääw	ja
30 Keisnäd.	Abdon	
31 Neljap.	Kristwrid	soe.

1. sel touseb päike k. 3, 18 min.; lähkää loja k. 8, 53 min.
11. mal touseb päike k. 3, 35 min.; lähkää loja k. 8, 36 min.
21. sel touseb päike k. 3, 57 min.; lähkää loja k. 8, 16 min.

1 Rede	Peetri wang.	 2, 11' p. l.
2 Laup.	Hannibal	

7. P. p. 3a. J. P. — 4000 mehhe söötmissesf. Mark. 8, 1—9.

3 Pühhap.	Eleasar	Selge
4 Gsmasp.	Tominifus	ja soe.
5 Teisip.	Oswald	Heitlik.
6 Resknäd.	Eigenius	Willud
7 Neljap.	Uline	ööd.
8 Rede	Kerhard	
9 Laup.	Romanus	

8. P. p. 3a. J. P. — Walle prohwetidesf. Matt. 7, 15—23.

10 Pühhap.	Lauritse pääw	 5, 54' e. l.
11 Gsmasp.	Hermann	
12 Teisip.	Alara	Pilwes
13 Resknäd.	Ello	ja
14 Neljap.	Eusebius	willud
15 Rede	Ruffi Maria p.	ilmad.
16 Laup.	Isaak	

9. P. p. 3a. J. P. — Üllekohtusesf maiapiddajast. Luk. 16, 1.

17 Pühhap.	Willibald	Uddune.
------------	-----------	---------

18 Gsmasp.	Leno	 9, 28' e. l.
19 Teisip.	Seebald	
20 Resknäd.	Bernard	Ilmad
21 Neljap.	Rut	lähwad
22 Rede	Willibert	willumaks.
23 Laup.	Sakeus	

10. P. p. 3a. J. P. — Jerusalemma ärrarikmissesf. Luk. 19, 41—48.

24 Pühhap.	Pärtli pääw	 7, 37, e. l.
25 Gsmasp.	Ludwif	
26 Teisip.	Jrenäus	Selge.
27 Resknäd.	Kebhard	Reskpäwa
28 Neljap.	Augustin	kaunis
29 Rede	Joann. huffas.	soe.
30 Laup.	Benjamin	

11. P. p. 3a. J. P. — Wariserist ja tõlnerist. Luk. 18, 9—14.

31 Pühhap.	Rebekka	 10, 53' p. l.
------------	---------	--

1. sel touseb päike k. 4, 20 min.; lähhää loja k. 7, 49 min.

11. mal touseb päike k. 4, 43 min.; lähhää loja k. 7, 23 min.

21. sel touseb päike k. 5, 4 min.; lähhää loja k. 6, 55 min.

1	Õasmašp.	Elidus	Selge
2	Teisip.	Lisa	ja
3	Reſknäd.	Reinard	wagga.
4	Neljap.	Kai	Pilwes
5	Rede	Mofes	
6	Laup.	Magnus	

12. P. p. 3 a. J. P. — Kuidist ja keletumast.
Mark. 7, 31 — 37.

7	Pühhap.	Regina	
8	Õasmašp.	Maria ſünd. p.	 10, 11' p.l.
9	Teisip.	Bruno	ja
10	Reſknäd.	Soſtenes	ſoe.
11	Neljap.	Põri pääw	Waggad
12	Rede	Sirus	ilmad
13	Laup.	Amatus	

13. P. p. 3 a. J. P. — Preeſtrift ja lewitift.
Luk. 10, 23 — 37.

14	Pühhap.	† üllendam.	ja
15	Õasmašp.	Nikodemus	
16	Teisip.	Leontina	 10, 40' p.l.
17	Reſknäd.	Joſepina	ſojad

18	Neljap.	Rottlep	päwad.
19	Rede	Werner	Wihma.
20	Laup.	Wauſta	Kaunis

14. P. p. 3 a. J. P. — Kümneſt piddali-többiſeſt.
Luk. 17, 11 — 19.

21	Pühhap.	Matteuſſe p.	ſoe.
22	Õasmašp.	Morits	
23	Teisip.	Dſea	 3, 50' p. l.
24	Reſknäd.	Joann. ſam.	Wihma.
25	Neljap.	Kleomas	Willo.
26	Rede.	Harald	Wihmaſed
27	Laup.	Adolw	

15. P. p. 3 a. J. P. — Rammonaſt. Matt. 6,
24 — 34.

28	Pühhap.	Wentſel	päwad.
29	Õasmašp.	Mihkli pääw	
30	Teisip.	Hironimus	 11, 33' e. l.

1 ſel touſeb päife k. 5, 28 min.; lähhäb loja k. 6, 24 min.
11 mal touſeb päife k. 5, 49 min.; lähhäb loja k. 5, 55 min.
21 ſel touſeb päife k. 6, 11 min.; lähhäb loja k. 5, 27 min.

1 Resknäd.	Wolmer	Wihma.
2 Neljap.	Woldemar	Rülmad
3 Rede	Jairus	ööd.
4 Laup.	Brants	

16. P. p. 3a. J. P. — Naini linna surmuf. Luk. 7, 11—17.

5 Pühhap.	Leikusse Pühha	Pilwes.
6 Esmasp.	Luisa	Ilmad
7 Teisip.	Mali	 3, 27' p. l.
8 Resknäd.	Tomasia	
9 Neljap.	Tionisius	lähwad
10 Rede	Mai	
11 Laup.	Burfard	külmale.

17. P. p. 3a. J. P. — Wee-többisest. Luk. 14, 1—11.

12 Pühhap.	Walwrid	Wihma.
13 Esmasp.	Teresia	
14 Teisip.	Kalikstus	Pilwes
15 Resknäd.	Hedu	
16 Neljap.	Kallus	 10' 4' e. l.
17 Rede	Leonhard	
18 Laup.	Luka pääw	ja

18. P. p. 3a. J. P. — Suremaft käsuf. Matt. 22, 34—46.

19 Pühhap.	Intternusse õigensso	üllesw. P.
20 Esmasp.	Welitius	annab
21 Teisip.	Ursel	lund.
22 Resknäd.	Kordula	
23 Neljap.	Sewerin	 1, 6' e. l.
24 Rede	Salome	
25 Laup.	Krispin	Külm

19. P. p. 3a. J. P. — Alwatud innimesest. Matt. 9, 1—8.

26 Pühhap.	Amandus	lähháb
27 Esmasp.	Kapitolin	
28 Teisip.	Simon Jud. p.	kangemaks.
29 Resknäd.	Engelhard	
30 Neljap.	Abalon	 4, 26' e. l.
31 Rede	Wolfgang	

1. sel toufeb päike k. 6, 34 min.; lähháb loja k. 4, 59 min.
 11. mal toufeb päike k. 6, 57 min.; lähháb loja k. 4, 32 min.
 21. sel toufeb päike k. 7, 20 min.; lähháb loja k. 4, 7 min.

1 Laup.	Pühhade p.	Lund.
20. P. p. 3 a. J. P. — Pulma ridest. Matt. 22, 1—14.		
2 Pühhap.	Hingede p.	Sulla.
3 Esmasp.	Kottlib	Barraß
4 Teisip.	Otto	fülm.
5 Restnäd.	Plantina	
6 Neljap.	Kasper	 8, 48' e. L.
7 Nede	Baltasar	Lund.
8 Laup.	Klaudius	

21. P. p. 3 a. J. P. — Kuninga mehhe poiaß.
Joan. 4, 47—54.

9 Pühhap.	Goobst	Behme
10 Esmasp.	Martin Lutter	ilm.
11 Teisip.	Martin piisk.	
12 Restnäd.	Jonas	Ennamiste
13 Neljap.	Arkladius	
14 Nede	Pridif	 7, 44' p. L.
15 Laup.	Leopold	pilweß.

22. P. p. 3 a. J. P. — Karmalast sullaseß.
Matt. 18, 23—35.

16 Pühhap.	Ottomar	Behme
------------	---------	-------

17 Esmasp.	Alwens	ja
18 Teisip.	Eära	waitne.
19 Restnäd.	Liisbet	Pilweß
20 Neljap.	Amos	
21 Nede	Maria ohw. p.	 0, 44' p. L.
22 Laup.	Esetfilia	

23. P. p. 3 a. J. P. — Kohto rahhast.
Matt. 22, 15—22.

23 Pühhap.	Surn. mällest. P.	ilm.
24 Esmasp.	Josias	
25 Teisip.	Kadrina päaw	Kaunis
26 Restnäd.	Konrad	
27 Neljap.	Jetta	fülm.
28 Nede	Künter	
29 Laup.	Ewert	 0, 42' e. L.

1. Kr. tull. P. — Kristuse fise-õitmisest.
Matt. 21, 1—9.

30 Pühhap.	Andresse päaw	Lund.
------------	---------------	-------

1 sel touseß päike k. 7, 47 min.; lähhäb loja k. 3, 43 min.
11 mal touseß päike k. 8, 9 min.; lähhäb loja k. 3, 24 min.
21 sel touseß päike k. 8, 29 min.; lähhäb loja k. 3, 12 min.

1 Esmasp.	Arend	Sulla.
2 Teisp.	Kandidus	Heitlikkud
3 Keisnäd.	Talo	ilmad.
4 Neljap.	Barbo	Pilves.
5 Rede	Sabina	
6 Laup.	Niggola pääw	

2. Kr. tull. P. — Wiimse päwa tähtedest. Luf. 21, 25—36.

7 Pühhap.	Agata	 1, 20' e. l.
8 Esmasp.	Maria sam. p.	
9 Teisp.	Lühhem pääw	Külm
10 Keisnäd.	Judit	ja
11 Neljap.	Elts	annab
12 Rede	Ottilie	lund.
13 Laup.	Lutſia	

3. Kr. tull. P. — Joannesfest wangi tornis.
Matt. 11, 2—10.

14 Pühhap.	Nikasiuſ	 4, 4' e. l.
15 Esmasp.	Johanna	
16 Teisp.	Albina	Tormine.
17 Keisnäd.	Ignatſiuſ	
18 Neljasp.	Kristow	Kärre

19 Rede	Lot	külm.
20 Laup.	Abraam	

4. Kr. tull. P. — Joannesfest tunnistusfest. Joan. 1, 19—28.

21 Pühhap.	Toma pääw	 1, 35' e. l.
22 Esmasp.	Peata	Pilves.
23 Teisp.	Tagobert	Külm
24 Keisnäd.	Adam, Ewa	annab
25 Neljap.	1. Joulo P.	taggasi.
26 Rede	2. Joulo P.	
27 Laup.	3. Joulo P.	

P. p. Joulo. — Immekä pannemisfest. Luf. 2, 33—40.

28 Pühhap.	Süta laste p.	 10, 32' p. l.
29 Esmasp.	Noa	Uddune.
30 Teisp.	Tawet	Lund.
31 Keisnäd.	Silvester.	

1 sel touseb päike k. 8, 43 min.; lähhäb loja k. 3, 6 min.
11 mal touseb päike k. 8, 51 min.; lähhäb loja k. 3, 8 min.
21 sel touseb päike k. 8, 51 min.; lähhäb loja k. 3, 18 min.

Aasta muudmised.

- Kewwade hakkab 8. Paašto-ku päwal, kello 3, 2 minnuti p. l. Siis on pääw ja ö ühhe pikkused.
- Sui hakkab 9. Jani-ku päwal, kello 11, 34 minnuti p. l. Siis on meil keigepitkem pääw.
- Süggise hakkab 11. Mihkli-ku päwal, kello 1, 58 minn. e. l. Siis on jälle pääw ja ö ühhe pikkused.
- Talwe hakkab 9. Joulo-ku päwal, kello 7, 53 minnuti p. l. Siis on meil keigelühhem pääw.

Päwa- ja ku-warjotamised.

Sel 1869. aastal on kaks päwa- ning kaks ku-warjotamised, kellest meie maal üks ku-warjotamtnne nähtaw on.

Se ku-warjotaminne hakkab Neäri-ku päwal kello 1, 59 min. e. l. ja lõppeb kello 4, 17 min. e. l.

Krono pühhad

mis ne firriko seadusse järrele ka Ma firrikuttes tulleswad piddada.

- 1) Kuuula-ku 19. päwal. Meie sure Keisri Herra Aleksander Nikolajewitsi wallitsusse hakkatusse p.
- 2) Kuuula-ku 26. päwal. Tsesarewitsi Suurwürst Aleksander Aleksandrowitsi, Wennerigi aujärje pärris pärria sündimisse pääw.
- 3) Jüri-ku 17. päwal. Meie sure Keisri Herra ja keige Wennerigi Wallitseja Aleksander Nikolajewitsi sündimisse pääw.

- 4) Heina-ku 22. päwal. Meie sure Keisri Praua Maria Aleksandrowna nimme pääw.
- 5) Heina-ku 27. päwal. Meie sure Keisri Praua Maria Aleksandrowna sündimisse pääw.
- 6) Leikusse-ku 26. päwal. Meie sure Keisri Herra Aleksander Nikolajewitsi ja Temma Abbikasa kronimisse pääw.
- 7) Leikusse-ku 30. p. Meie sure Keisri Herra ja Wennerigi Wallitseja Aleksander Nikolajewitsi nimme p.
- 8) Leikusse-ku 30. päwal. Tsesarewitsi Suurwürst Aleksander Aleksandrowitsi, Wennerigi aujärje pärris pärria nimme pääw.

Needsinnatsed Krono pühhad petakse nenda kui Paašto jutlusse päwad.

Wenne Keisri rigi Ülemawallitseja suggufelts.

Aleksander II. Nikolajewits, Keiser ja keige Wennerigi Wallitseja, ja ka Pohla-ma Kuningas j. n. e. sündinud 1818, Jüri-ku 17. päwal.

Maria Aleksandrowna, Keisri Praua, Hesseni Printsess; sündinud 1824, Heina-ku 27. päwal.

Nende lapsed:

Aleksander Aleksandrowits, Rigi pärria, Tsesarewits ja Suurwürst; sündinud 1845, Kuuula-ku 26. p.

Wladimir Aleksandrowits, Suurwürst; sündinud 1847, Jüri-ku 10. päwal.

Aleksei Aleksandrowits, Suurwürst; sündinud 1850, Neäri-ku 2. päwal.

Sergei Aleksandrowits, Suurwürst; sündinud 1857, Jüri-ku 29. päwal.

Paul Aleksandrowits, Suurwürst; sündinud 1860, Mihkli-ku 21. päwal.

Maria Aleksandrowna, Suurwürsti Printsess; sündinud 1853, Wina-ku 5. päwal.

Keisri Herra wend.

Konstantin Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1827, Mihkli-ku 9. päwal, ja temma Praua on: Aleksandra Josepowna, Saksen-Altenburgi Printsess; sündinud 1830, Jani-ku 26. päwal.

Nende lapsed:

Nikolai Konstantinowits, Suurwürst; sündinud 1850, Künla-ku 2. päwal.

Konstantin Konstantinowits, Suurwürst; sündinud 1858, Leikusse-ku 10. päwal.

Dmitri Konstantinowits, Suurwürst; sündinud 1860, Jani-ku 1. päwal.

Wjatscheslaw Konstantinowits, Suurwürst; sündinud 1862, Heina-ku 1. päwal.

Olga Konstantinowna, Suurwürsti Printsess; sündinud 1851, Leikusse-ku 22. päwal.

Wera Konstantinowna, Suurwürsti Printsess; sündinud 1854, Künla-ku 4. päwal.

Keisri Herra teine wend.

Nikolai Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1831, Heina-ku 27. p., ja temma Praua on:

Aleksandra Petrowna, Holstein-Oldenburgi Printsess; sünd. 1838, Lehe-ku 21. päwal.

Nende Pojad:

Nikolai Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1856, Talwe-ku 6. päwal.

Peter Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1864, Reäri-ku 10. päwal.

Keisri Herra kolmas wend.

Mihail Nikolajewits, Suurwürst; sünd. 1832, Wina-ku 13. päwal, ja temma Praua on:

Olga Weodorowna, Padeni Printsess; sündinud 1839, Mihkli-ku 8. päwal.

Nende lapsed:

Nikolai Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1859, Jüri-ku 14. päwal.

Anastasia Mihailowna, Suurwürsti Printsess sündinud 1860, Heina-ku 16. päwal.

Mihael Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1861, Wina-ku 4. päwal.

Georg Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1863, Leikusse-ku 11. päwal.

Aleksander Mihailowits, Suurwürst; sündinud 1866, Jüri-ku 1. päwal.

Keisri Herra õdde.

Maria Nikolajewna, Suurwürsti Printsess; sündinud 1819, Leikusse-ku 6. päwal. Laulatud õnna keiserlikko Printsi Maksimilian Leuchtenbergi prauaks.

Temma lapsed:

Nikolai Maksimilianowits, Prints; sündinud 1843,
Heina-ku 23. päwal.

Eugen Maksimilianowits, Prints; sündinud 1847,
Reäri-ku 27. päwal.

Sergei Maksimilianowits, Prints; sündinud 1849,
Joulo-ku 8. päwal.

Georg Maksimilianowits, Prints; sündinud 1852,
Küünla-ku 17. päwal.

Maria Maksimilianowna, Printses; sündinud
1841, Wina-ku 4. päwal.

Eugenia Maksimilianowna, Printses; sündinud
1845, Paasto-ku 20. päwal.

Reisri Herra teine õdde.

Olga Nikolajewna, Suurwürsti Printses; sündinud
1822, Leikusse-ku 30. päwal. Laulatud Würtembergi
Rigipärria Karel Wridrik Aleksandri prauaks.

Reisri Herra õnša onno Praua.

Helena Pawlowna, Würtembergi Printses; õnša
Suurwürsti Mihail Pawlowitsi lesk; sündi-
nud 1806, Joulo-ku 28. päwal.

Temma laps:

Katarina Mihailowna, Suurwürsti Printses; sün-
dinud 1827 Leikusse-ku 16. p. Laulatud Meßlenburg
Strelitsi-ma kunninglikko Printsi Georg August
Ernst Adolw Karel Ludwigi prauaks.

Teädaandminne,

mil kirja postid Tallinna tulleswad, missal nad lähwad ja mis
päwadel, mis kello aial kirjad, rahha ja pakkid posti maias
wasto wõetakse.

Kirjasi wõetakse wasto.

Peterburri linna, Somemale ja keige Wennerigi kubber-
mango kohtadesse, mis seal pool on: Resnädala hommiko
kello 8 kuni kui louna kello 12. Ruttupostiga ärrawia:
Esmaspäwa hommiko kello 8 kuni kello 11.

Ria linna, kui ka Pohlamaale ja seält ülle Wennerigi
raia Saksamale: Teispäwa ja Rebe hommiko kello
8 kuni louna kello 12. Ruttupostiga: Resnädala hom-
miko kello 8 ja 11 wahhel.

Paide, Tartu ja Pihkwa linna ja sealt laudo keige
õhto poolse kubbermangudesse: Esmaspäwa ja Neljapäwa
hommiko kello 8 ja 10 wahhel.

Haapsalo linna, Pihhola kirriko jure ja Wirtso moisa:
Pühapäwa ja Neljapäwa hommiko kello 8 ja 10 wahhel.

Paldeški linna: Teispäwa ja Rebe hommiko kello 8
kuni louna kello 12.

Suul sawad ramatud, kes sowib posti peäl ka tulles-laewaga
Peterburri, Ria ja Helsingworsti linna ärra-
sata, wasto wõetud.

Ramatuid rahhaga ja pakkid wõetakse wasto:

Peterburri ja keige kubbermangudesse, mis seal pool on ja
Somemale: Neljapäwa hommiko kello 8 ja 10 wahhel.

Ria linna ja keige kubbermangudesse, mis seal pool, Pohlamaale ja ülle raia Saksamale: Teispäwa ja Rebe
hommiko kello 8 kuni louna kello 12.

Paide, Tartu, Pihkwa linna ja keige kubbermangudesse,
mis seal pool on, ni kui ka Pohlamaale: Teispäwa
ja Neljapäwa hommiko kello 8 ja 10 wahhel.

Haapsalo: Pühapäwa ja Neljapäwa jelsammal aial.

Postid tovad:

Peterburrist ja Riast: Neljapäev ja Pühapäev.
 Peterburrist ruttupostiga igga Nede ja Riast igga Teispäev.
 Pihkva ülle Tartu ja Paide linna jouab post tulla
 igga Teispäev ja Nede pärast lounat.
 Haapsalust: Igga Kesknaädal ja Lauba enne lounat.
 Lihholast ja Wirtso moisaft igga Kesknaäd. ja Laup. e. l.
 Paltiskist: Igga Teispäev ja Nede enne lounat.

Teadaandmised lada piddamisesest.

Neäri-fu,

7. fu p. Orgital 2 päwa.	25. fu p. Willandis.
— — Tartus 3 näd.	26. — Reblaeste m. 2 päwa
10. — Haapsalus 2 päwa.	27. — Rakwerres 2 —
17. — Kollowerr. 2 „	Raplas 3mal Nadel p. Neäri.

Küünla-fu,

2. fu p. Baldiskis 2 päwa	Lihholas, Esmapäev enne
— — Waskas ja Willan-	Wastla päwa.
dis saksa laat 8 p.	Audras, Nede enne Wastla
3. — Paide linnas.	päwa.
6. — Narwa linnas 4 p.	Willandis, nädal pärast
12. — Kurrefare linnas	Suurt Neljapäwa.
saksa laat 10 päwa.	

Jani-fu,

11. fu p. Wönnö linn. 7 p.	22. fu p. Willandi linnas.
16. — Rakwerres 2 p.	24. — Wörro linnas.
20. — Riia linn. 3 nädal.	— — Walga linnas.
— — Tallinnas 2 näd.	29. — Tartu linnas.
— — Paide linnas.	— — Tarwaste moisaft.

Heina-fu,

2. fu p. Rarksi moisaft.	20. fu p. Riia linnas 3 p.
20. — Berno linn. 3 n.	26. — Wolmari linnas.

Leikusse-fu,

10. fu p. Lemjali linnas.	24. fu p. Noji moisaft.
15. — Moisekaste moif.	27. — Ue moisaft. Wil-
24. — Walga linnas.	landi maal.
— — Helme moisaft.	29. fu p. Kilingi moisaft.
— — Kosse moisaft.	30. — Kaantso moisaft.

Mihkli-fu,

2. fu p. Abja moisaft.	15. — Sallatfi moisaft.
4. — Räppina moisaft.	— — Pötsfama linnas
6. — Lakeperri moif. Hel-	17. — Kirrepä.
me kihhelfonnaft.	18. — Audro moisaft.
9. — Adseli moisaft.	20. — Wendra moisaft.
— — Rastna moisaft.	— — Narwa linnas 3 p.
— — Purniko moisaft.	21. — Senno moisaft.
— — Rouge moisaft.	— — Wolmeri linnas.
— — Tartu linnas.	— — Baldiski linnas
10. — Mönnieste moisaft.	24. — Jöhwil moisaft.
— — Oldre moisaft.	— — Lihhola moisaft.
— — Patkulla moisaft.	— — Willandi linnas.
— — Paide linnas.	— — Wörro linnas.
13. — Pörawerre moisaft.	26. — Tallinnas 3 päwa.
14. — Antso moisaft.	Bernus Esmap. ja Teisp.
— — Ue moisaft.	e. Mihkli-p.
— — Haapsalo linnas.	Jödehtmes Harjomaal näd-
15. — Kurrefare linnas.	dal pärast Mihkli
— — Roorte moisaft.	päwa.

Raplas, 1. Rede parrast 29. fu p. Walga linnas.
 Mihkli p. — — Rakwerre linnas.
 29. fu p. Mihkli kiriko jures. — — Tarto linnas.
 — — Keblaste moisas. — — Wastse linnas
 29. fu p. Keila moisas.

Wina-fu,

1. fu p. Kuresfere linnas. 10. fu p. Kāo moisas.
 2. — Waste moisas. 15. — Lustwerre moisas.
 4. — Kollowerres. — — Westi moisas.
 6. — Tarnaste moisas. 16. — Wōnno linnas.
 9. — Lemli linnas. 23. — Wolmeri linnas.

Talwe-fu,

8. fu p. Paide linnas lin- 20. fu p. Walga linnas.
 na laat 2 päwa. — — Wōrro linnas.
 10. — Mustwe küllas. 15. — Wiggalas 2 päwa.

Joulo-fu,

5. fu p. Põrawerre moisas. Pernus, Gēmaspääw ja Teis-
 Märjamaal, 3. Krist. tull. P. — — pääw enne Joulo.

Agga aasta 25., 26. ehk 27. Jani-fu päwal, nenda
 kuida se pääw iggal aastal saab kohto polest ette teada antud,
 on Tallinnas Toompä loositi howis hobbooste näitus. Parrast
 lounat saab Kadrintalis Laasna mäe al hoooste rāmmo katsutud,
 ja hoooste perremehhed, kelle hobboosed on katsmisse jures illu-
 samad ja tuggewamad näitnud, sawad frono polest au-palka.
 Agga tunnistusse seddel peab iggal mehhel moisa polest kasas
 ollema, et need hobboosed on wiistist Gēsti-ma kubbermango
 tallorahwa jures kaswatud.

Ue aasta laul.

Wisi! Kes Jummalat ni lasseb tehha.

Müüd ilma-aja aasta päiwist

On aasta jälle möda läind

Ja ue aasta päwa paistmist,

Mis algmiseses on Loja teind,

Need filmad sawad näggema,

Kes siin weel sawad ellada.

Keik lihha on jo põrmust lodud

Ja põrmus saab ta jälle siis,

Mis ial siin on ette todud,

Se on ma-ilma lodud wiis,

Et aeg lääb aastast aastani,

Kui algmisesest, ni otsani.

Mis algmiseses on Loja seädnuud,

Käib waidlematta omma teed,

Ta arm on fedda ette teädnuud,

Mill' külma ja soe, ja päwad, ööd

On wahhetamas taewa al

Ni siin, kui keikis ilma mail.

Ja põlli põlwelt rahwa suggo

Näab ärra Loja kallist tööd

Ja iggaühhe elloluggo,

Kus koihta ial silmad lööd,
On Lemma walmis seädnud siin,
Kas olgo rõõm, ehk murre, piin!

Kes kurwad päwad ilmas näwad,
Need hüütko: „Jesand hallasta!“
Siis waew ja murre mahha jäwad
Ja Lemma wõttab rõmuista,
Kui murre-tund on möda läind,
Mis Lemma armust ifka teind.

Oh Jesand! wata meie peäle
Siis jälle selle aasta sees
Ja kule meie palwe heäle,
Kui südda õhlab Sinno ees;
Sa ütled: „Hüa tabbi mind,
„Siis hädda sees ka aitan find!“

Kui sattub legi hädda siise,
Siis kisu tedda selle seest
Ja seisa uel aastal Jõse
Siin armust jälle meie eest.
Kui ollid wanna aja sees,
Ni olle udes abbimees!

Oh kule waeste laste hädda
Ja kurwa lesse nutto heält
Ja anna neile pehme südda

Ja waggadusse rahhomeelt;
Kes Sinno külge finni jääb,
Se maa ja taewas rõmo näab!

Las' maad ja wäljad wilja kanda
Ja loma-karjad siggida,
Mis tahhad meile armust anda,
Sa feige asja teggija!
Ja kela wargust, kurja-keelt
Ring anna feigil' waggat meelt.

Meil polle tarwis ette seada
Mit kombel Sinna aitad nüüd,
Keif on jo enne Sinno teada
Ja aitad, kui meil polle süüd:
Siis te meid waggaks armuga
Ja täida helde rõmuga.

Kül aasta hakkab, teine lõppeb,
Ma-ilma päiwis eddast,
Ja rahwas rohkest tarkust oppib,
Kes tahhab jada taggasi?
Ja nenda saab siis päwad, ööd
Kül targast tehtud ilma tööd.

Se feige surem ilma hädda
On ifka weel se wiina joom!
Ma ütlen julgest tänna sedda,

Et mõnni rängem on, kui loom,
Ja surma rohto siise joob,
Mis õnnetust ja hädda toob!
Keif sedda, Jummal! sada ärra,
On meie ainus palwe weel,
Meid waewab muido ilma kärä
Ja pahha töö ja kurri-keel,
Ja wõtta omma armuga
Meil' röömsa aasta walmista!

Kas sünnib keif maast üles wõtta, mis innimenne leiab?

Kaks sadda ja kuus aastat sest taggasi, läks
wagga tüddarlaps, pennikoorm maad liinast,
omma pole jallo eddasi, kui korraga ratsameest
näggi tuhhatnelja tulleswad ja temmast möda min-
newad. Kui ta nüüd hõlega eddasi astus, näggi,
et ratsamees middagit olli kautanud, mis puhta
walge ride siise olli mässtitud, wõttis sedda üles,
peästis lahti ja tahtis wadata, mis se piddi
ollema? Ja kui lahti olli wõtnud, leiab —
surnut innimesse last! mis ülle temma wägga
ärra ehmatas.

Selle aja sees ollid agga mitto innimest seina

kohta jõudnud ja näinud, fuida temma last jälle
finni mässtis. Tüdruf wõeti finni ja widi liina
kohto ette; sest iggaüks arwas, et temma last
olli tapnud! Kohto ees tunnistas se õnneto
innimenne kül, et ratsamees temmast möda läi-
nud ja sedda kimpõ kautanud, temma sedda üles-
wõtnud ja tahtnud wadata, mis seal sees pid-
dand ollema, ja olle selle peäle finni wõetud.
Agga kes uskus tedda? tunnistust temmal ei
olnud. Kohhus karristas tedda ja piinas hirmsal
wiisil, et piddi tunnistama, omma ollewad. Ja
kui ta sedda ei wõinud tehha, sest et ta ilma
süta olli, pandi tedda ratta peäle ja wennitati
temma liikmid ni kaua, kunni ärra joobus ehk
minnestas; agga tunnistada ei olnud temmal
feddagi. Wimalis lasti tedda kül lahti, agga
jõi keigeks elluks ajaks wigga-seks!

Mõnni aeg pärrast sedda olli se ratsamees
ühhes kõrtsus joobnud ja maggama uinunud,
kus palju rahwast kous ollid. Maggades rakis
mees — fuida mõnnel wiis on — fuida temma
surnut last tahtnud kaugemale ärra wia; agga
et temma eemalt palju wasto tullijaid näinud,
olli temma last mahha wiiskanud ja nenda en-

näsi murrest lahti teinud, mis ka tüdruk pärrast ülles võtnud.

Mees tabbati lohhe finni, kes siis ka kohto ees sedda töeks tunnistas, et temma sedda sure makso eest teinud ja andis ka selle õige emma ülles; agga mis se sedda ilmasüta tüddarlast aitas! Temma olli kül ilmasüta ma-ilma ees; agga kus olli temma terwis jänud? Temma otsato wallo, suur süddame hädda ja kumad filma-pissarad, need küssendafid taewa pole ja rõhhus tedda keige temma ello aea kummi surmani. Nenda olli se lapse tapja kaks innimest korraga surmanud. Siin näme nüüd, et kohtowannematte arro sel ajal ka weel lühikenne on olnud, et neil mitte muud nõu on olnud, teise wisi peäl arro sada, kas temma se lapse emma olli, ehk mitte, ja effisid nissammo hirmsaste, kui se lapse tapja!

Sellepärrast walwago igga kohtomees ommas ammetis, ni suremas, kui wähhemas asjas, et temma mitte ilmasüta innimest enne aega hukka ei mõista ja pärrast isse selle eest Summala õige wihha ja kange kohto alla ei lange, siin ajalikkult ja seäl iggaweste!

Se sõnna olgo allati teie filmade ees:

„Kes kaebab, kule üks kord sedda
Ja kaks kord kule teise süüd,
Kas kaebajal on ni suur hädda,
Siis otsust anna sinna nüüd!“
Üks Summal ellab maas ja taewas,
Kes igga hinge hädda näab:
Ja aitab keifi ilma waewas
Ja ikka heldeks isjaks jääb.

Keif üllekohhut nuhtleb Temma
Ja siin ja teise ello sees!
Sest mätle, kes ja ellad tänna,
Mis võib sull' homme tulla ees!
Kes teisele siin auko kaewab,
Se isse siise langeb seäl
Ja pärrast ennast rängast waewab,
Et ta ei nõudnud rahho teäl:
Mis tahhad, et sull' teised tewad,
Ni te sinna neile ka,
Et keif so wagga ello näwad,
Ei ekfi töest siis ial sa.

Mahha-saddo.

Aastal 1806, kui Brantsus kui waenlane Saksamaal Brandeburgi ma-konda tungis, kartis üks tallomees wägga, et waenlane temma werrehiggiga tenitud rahha ärra saab risuma, kui ta

peaks tulles ja piddas igga wisi nõu, kuida temma sedda wõiks hoida. Temma wa küljelu olli targem ja andis sedda nõu, et mees omma rahha kottiga sure pärna-pu otsa wõiks ärra petta. Mees kiitis sedda heaks, läks sure wae-waga ülesse pu otsa ja panni rahha kotti otse külge finni.

Mitte kaua pärast sedda tullid waenlased, küsisid süa ja watasid maeas keif järrele, et mõnda asja leiaksid, mis sünniks liggi wõtta. Ommeti leidsid wägga wähhe. Et ilm hea olli, siis kätsid toito õue pärna-pu alla willuse walmis panna. Nenda sündis ka. Kui soldatid nüüd söid ja priskeste wina ja õllut jõid, siis said rõõmsaks, hakkasid ühte teist pilkama ja muud narri tempo teggema. Üks noormees tõmbas teise peast mütsi ja wiskas ülesse pärna pu otsa, kust ta agga enam mahha ei tulnud. Nüüd wõttis üks teine pitka udja ja hakkas sellega mütsi mahha wõtma ja õigas ifka emalt läbbi, et udja ots mitte mütsi, waid rahha kotti wasto läks, mis wimaks lõhkes ja rahha mahhasaddas.

Nüüd ollid soldatid rõõmsad, wõtsid rahha

ja jäggasid omma al wenna wisi ärra ja läksid omma teed. Mees ja naene jäid silma-weega tagga järrele watama.

Wägga armaste leidwad innimesed sõa ajal sõameeste käest armo, sellepärast pallutakse iggal pühhapäwal firrifutes: „Et Jummal meid tahhaks hoida sõa ja waeno eest.“

Sõamees on holimatta,

Saggedast ka kolimatta,

Mis ta näab, siis wõttab sedda,

Teise halledus ja hädda,

Se ei liguta ta meelt,

Naerdes wõttab, niipab keelt! —

Matta omma hõbbe, kulda

Pu otsa, mahha mulda,

Kui ei tahha Jummal hoida,

Wõttab sedda seält ka leida! —

Agga keif ei olle nenda,

Mõnne südda lasset tunda,

Et on Jummal temma sees,

Sell' on au ma-ilma ees:

Ellab ta, ehk langeb ka,

Jummal on ta kaitstija!

Spaniama rahwa ellowiis.

Üks Saksama mees, kes seäl olnud, rägib neist nenda: Spania rahwas on üks armo-

tundmatta rahwas. Üks võib teist ärra tappa, ei tohhi teine abbi minna: äkkiste haigeks jada ja mahha langeda, agga liggimesse abbi ei olle temmal loota.

Üks noormees, Salamailas, läks wessi-wesse jure jögge ojuma, sai wee sees krampi-haigust, mis temma ihho kangeks tõmbas, et ta ennast ennam ligutada ei sanud.

Molder watis wessi peält ja üks paat olli innimestega täis, kalla-püäl, ning waatsid ka peält, kuida surm selle ojuja kallale kippus. Kui need nüüd näggid, et ta isseennast ei woinud aidata ja jo hakkas ärra wauma, sõitsid nobbedaste ärra ja mölder läks ka wessi sisse. Ünneks tulli selle huppuja seltsimees ja tõmbas tedda wee seest wälja, örus ja nühtis ni kaua, et ta jälle elluse tõusis.

Teiseks näggin ühte suurtsuggo naesterahwast ulitsa peäle mahha langewad ja ärraminnestawad. Peäle sadda innimest tullid ja läksid temmast möda, agga legi ei pistnud kät temma külge; ka minnule ööldi, et ma mitte selle õnetuma liggi ei piddand minnema.

Kui ma nüüd küsisin, mispärast nemmad

ühte teist hädda ajal ei aita, anti mulle wastuseks: „Meie maal on se wanna seädus, et kes teist abbi lähhäb ja se häddalinne surreb, abbimees kohhe finni wöetakse ja wangi torni heidetakse ja kui teise mõrtsukas ärrahuffatud, ehk kaua wangi petud!“

Näme kül, kus seisab wigga!

Olgo noor ehk waina igga,

Neil on ees ja tagga hirm,

Wangi-pölli, ehk ka — surm!

Kui kül teisel hädda näwad,

Kulmaks sest ta wasto jäwad.

Mi kui luggo Salamailas,

Ei wõi olla teises paigas:

Kus ja teisel hädda nääd

Ilka senna abbi lääd:

Tänna juhtub teisel sedda,

Ehk sull' homme surem hädda!

Tisikusse haigus kaub ihho sundimisest läbbi.

Üks Hallelinna mees, Saksamaal, kes kaua aega tisikusse ehk jooksa haiguses olli olnud, juhtus sõa ajal Brantsuse soldati kimp, kes haiget sundis temma poolt tündrit koera kotti laagrise kandma. Et lot raske olli, siis ei juut-

nud haige sedda kanda ja nõrkas kotti al ärra;
agga kui Brantsus temmale mõnned lõgid olli
palja mögaga selja peäle annud, wõttis haige
kotti jälle selga ja kandis eddasi, kunni laagri.
Ja wata, se olli hea arsti rohhi. Kotti kandja
haigus kaddus sestammast tunnist, et ta pärrast
weel süddamest rõmus olli, et temma pärrast,
keigel ello ajal, ennam haigust ommas ihhus
ei tunnud.

Peks ei te jo ial kurja,

Mis siin rahwas laidab murja!

Brantsus, se suur hirmoandja,

Satis koera-kotti kandja, —

Läbbi omma hullo tojo —

Haige mehhe, termest tojo! —

Nenda hoidwad witsa kimbud

Kurja laste pahhad tembud,

Dige omma näggematta,

Et need jäwad teggematta;

Mis, kui isjad witsad wõtwad,

Lapsed tehha kohhe tõtwad.

Rõmo tunneb wagga siis,

Wallo se, kell' pahha wiis!

Nenda, kui me praego näinud,

Peks ka haiget termeks teinud;

Mis siis kurjal lapsel loota?

Ühtid muud, kui peksjo oota!

Kus ei nõu hea sõnna,
Seäl on peks siis ikka kenna!

Lõukoera rammuft.

Sedda on nähtud, et lõukoer hea hobbusaga
nisammo fergeste metsa jookseb, kui rebbane
annega. Üks mees ütleb, et temma omma fil-
maga näinud, kui noor lõukoer ühhe täiskas-
wand hobbusaga terve pennifoormi maad, sealt
paigust suus ärrawinud, kus ta hobbust esmalt
olli ärramurdnud.

Üks teine, nimmega Sparmani, kirjutab, et
temma Ahwrikama lõuna pool otsas omma fil-
madega näinud, kui suur lõukoer sure tuggewa
lehma juhho tõmbanud ja sellega ni rutto ärra
lāinud, kui kas hiriga, ja on weel ülle laia ja
süggawa krawi karganud, kui olleks pu-
leht temma suus olnud.

Se rammo, mis lõukoera sees,

On hirmus inimeste ees;

Mis ta on sanud selle käest,

Kes keik on lonud wāga hāäst.

Kus joe, helde, kallis Ma,

Seäl omma waewa ellada:

Siin tappab rahwast wina joom,

Seäl murrab jälle metsa loom;

Ja nende eest võib hoida ka,
Kes tahhab ette wadata!

Õnneto ello.

Üks kingisep, kes feige omma nore ea wiis-
pärralinne mees olli, wõttis ommale nore naese
ja ellasid nenda, et rööm ja rahho iggal pool
näha olli ja feif innimesed neid armastasid
ja auustasid. Kui nemmad nenda mitto aastat
ollid ellanud ja kaunis jõud jubba käes olli,
hakkasid teised tedda ahwatlema ja temma isse
armastas ka nende seltsi, kus joomist ja kaardi-
mängi peeti, esmalt armaste ja ford korralt tul-
lid ikka tihhemad reisid, ja wimaks ei tulnud
kojogi; jättis tööd mahha, mis poisid weel teg-
gid, se olli tehtud. Temma naene, kui ta näggi,
et mees tedda holetusse siise jättis, hakkas tei-
sed mehhed armastama ja nenda olli feif maea
raiskus ja naene toitis ennaft, luida juhtus!

Kui hädda öiete sureks läks, hakkas naene
holega tööd teggema ja ennaft jälle ausal wiisil
toitma; agga mees olli ja jäi kõlwatumaks.

Mõnned aastat pärrast sedda juhtusin tem-
maga kokko ja küsisin, luida kassi piddi kaima?

Agga ta olli wägga õnneto; temma käed wär-
sesid nenda, et ta lussikast su ette ei sanud.
Kui ma temmale ütlesin: mispärrast temma tööd
ei tahha tehha ja omma joma himmo mahha
jätta? kostis temma: „Jubba kahheksa aasta
ei olle ma ennam tööd tehha wöinud, sest kui
ma middagi tööd ette wõttan, siis ei anna mo
ihho wärriseminne ni paljo aega, et ma mid-
dagi wöin tehha, ning ollen siis õige ärra wil-
lunud!“

Nenda ellas temma omma willetsjat ello, et
wimaks weel ride räbballad temma ihho katsid
ja talwe ajal palja jallo käis.

Wimaks läks ühhe teise eest nekrudiks, kelle
käest temma mõnni kümmefond ruble sai; agga
et wäetenistusesse lasko koera ei sallita ja temma
ennam wina ei sanud, surri wimaks hirmsa
fibbeda wallo sees, mis temmale wälja poolt
nahha peäle wiisari, et nahk pakkatas ja siis
ka ühtlasse lihha siise tungis ja tedda surmas.

Se olli nüüd ühhe noremehhe wiimne luggo,
kes õige te peält lahkus ja liderlikkude seltsi en-
naft heitis. Agga oh! olleks temma se wiimne
olnud? Ma lodan, et Jummal temmale temma

patto andeks annaks, kui teised temma, isse tehtud, hädda ja willetsusse läbbi saaksid parandud.

Kes on norest põlwest sadif
Sõnnakuulmatta ja jodit,
Sellel pat ei anna mahti,
Et ta jomast pääseks lahti:
Maggusamaks lähkäh wiin,
Sureks haigus, wallo, piin,
Keelwad tööd ja teggo tehha,
Rööm on otfas, paljas hädda! —
Se, kes wõttab napso heast,
Paistab wälja teiste seast:
Minna külmas finnine,
Sojas tulli-punnane!

Juntide kiusamisest.

Saksamaal, keiser Fridriko wallitsuse ajal, uppufid, ühhel päwal, kolm Winiliinna noortmeest ühhe sure süggawa tiiki, nödra ja läbbi, ärra; agga legi ei näinud nende surma, waid ollid äkkiste kadunud. Pea pärrast sedda tõusis jut rahwa seas, et Judid neid olle ärra tapnud. Nende uppunud noordemeeste wannemad ja sugulasfed tõstsid suurt kärä ja kaebasid kohtuse, et Judid sedda olle teinud. Nüüd

wõeti mõnned Judid finni ja pinati ratta peäl ni kaua, kui wallo pärrast ennast süalluseks tunnistasid, et nende rahwas sedda teinud. Selle peäle said kolm sadda Juuti ellawalt ärrapõlletud.

Kewwade, kui jä sullas, leiti need kolm furnokehha tiigist, kes nödra ja peäle ollid läinud liugo lastma, kelle jalge külges weel liusad finni ollid. Kohhus ja arstid watajid nende ihhud läbbi; agga ei leitud seäl mingisuggust armi, mis wäggise surma olleks tähhendanud. Kohhus näggi nüüd kül, et Judid ilmasüta ollid pinatud ja surmatud; agga wägga hilja! Jutide kiusajad ja walletunnistajad langesid jälle kohto alla; agga ei sanud mitte ärrapõlletud, mis nemmad kül ollid teninud, sest et nemmad kurbast süddamest Judarahwast kiusasid, ja isse ollid ommeti kattoligi risti ussu innimesesed.

Nenda armawad mitto ja mitto ristiinnimest Jummalale melehead teggewad, kui nemmad teise usso innimesi samad waewada; agga süddame tunnistus ütleb: „Kui temma ommas süddames kiusamise peäle agga mõtleb ja alles isseenne sega arro peab, kuidas ja mil wiisil se parrem ja tullusam olleks, isseennast õigeks pannes, se

ei olle enam ristinnimenne, waid pörge sul-
lane ja ei olle wäärt, et Ma tedda kannab!

Kül ristiusso rahwa seas
On agganad weel mõnnele peas,
Et teise usko tiusab weel,
Sell' on siis tõeste kurri meel,
Mis häbbi wälja ütelda,
Kui selle peäle mõttelda! —
Üks innime, kes usko teab,
Kas temma sedda õigesti peab,
Kui temma wallab teise werd?
Se jookseb wasto tulles-merd! —
Kui teise usko põlgad ja,
Siis tallad omma jallaga!
Sest usso käsi on: „armastus“,
Ei mitte tühi tentus:
Kes on siis, kedda pead ja
Siin liggimesseks piddama?
Keif, ülemad ja ollamad,
Kes ial Ma peäl ellawad
Ja Loja seadus ette toob
Neid ärrawiib ja ued loob,
On sinno mennad lihha sees,
Mi rikkas, kui ka kehwa mees!
Kül Juidid ja ka pagganad,
Kui pimmedusse magganwad,
So peäle wiimselt kaebawad,
Kui kohto ette tullewad,

Kus üksford sure kohto ees
Saab seisma igga ussumees!
Ja peab wastust andma seäl,
Mis temma teinud ilma peäl. —
Kui sedda kartust polle sull',
Siis asjata se kõnne mull'.

Wagga hunt.

Saksamaal, Genfilina liggidal, kaswatas rik-
kas praua ühe hundi-poja sureks, kes kui kuit-
sikas iggal pool temma järrel jooksis ja ial
pahha ei teinud.

Kord juhtus, et praua mõnneks nädalaks
pidi koddunt ärrareisima ja hunti kojo jätma;
agga hunt kurwastas ennast, kui ta prauat en-
nam ei näinud, nenda, et ta mitte middagi en-
nam suhho ei mõtnud, jäi lahjaks ja kurtus
koko, et jo surm karta olli.

Kui praua kojo tulli, tundis hunt tedda tem-
ma astumissest, läks sure ruttuga tuppa praua
järe, kargas püsti, panni teise käppa teise ölla
peäle, watis armastusse näuga silmide sisse, et
praua immeks panni; agga hunt kurtus wimaks
mahha ja olli — surnud!

Se surm tulli temmale sure rõmo pärrast,
et ta prauat jälle nähha sai.

Innimestel on kül teada,
Et hunt ei wõi lambaks jada,
Juhtub hunt kord waggaks ka,
Siis peab immeks pannema! —
Prau armu hole al
Kaswis hunt, kui lamba tal,
Maggas pehme padja peäl,
Süa, jua, anti seäl,
Ja mis ial filmist nähti,
Sedda temma rõmuks tehti!

Rahhetordue innimenne.

Sottimaal sündis aastal 1690, funninga
Johannese selle IV. wallitsusse ajal, üks im-
melik innimesse laps, meeeste rahwa suggust,
kellel kaks jalga ja reit, kui mu innimestel on,
ollid; agga reietest sadik, ülespidi, ollid tem-
mal kaks kehha, kahhed käed ja kaks pead.
Kunningas laskis tedda illusaste üleskaswatada
ja kolida. Keige ammetite seast, mis temmale
näideti, õppis temma mängimehheks ammetid,
keigest keige parreminne ja ka mitto keelt raki-
ma. Nende kahhe peal ollid ka teisel ommad

ja teisel jälle ommad mõtted ja nõud, mis läbbi
nemmad saggedaste tülis ollid ja wahhest jälle
teine teise käest nõu küsijid ja nõu piddasid,
kui kaks innimest.

Immelik olli se, et kui al otsas reide ehk
jalgade jures neile üks wigga sündis, ehk witsa
roog agga pudus, et üllewel otsas sedda mölle-
mad ühtlasse tundsid; juhtus agga, et üllewel
otsas teisel üksi wigga olli, ei tunnud teine sest
ühtegi. Sõma polest olli teisel omma ja teisel
omma isso ja tahtminne. Nenda olli luggu
wimaks nende surmas ka. Kui teine neist jubba
mõnni pääw furnud olli, et jo haisema hakkas,
siis kurtus se teine aega möda ka ärra, funni
ärra surri. Sefinnane õnneto loom sai 28
aastat wannaks.

Innimesse raskusest.

Üks kulus lodud asjade katsuja annab meile
teada, et temma Hollandimaal Amstertammi lü-
nas ühte piisufest last näinud, kes omma pa-
fufe pärrast mitte ei olle wõinud püsti seista.
Temma kalus 500 naela. Immetada ei olla

emma egga am tedda mitte wöinud, waid emma kaswatas tedda maggusaks tehtud öllega ülles.

Inglismaal surri üks lihunik, kui ta 30 aastat wanna olli. Kui temma weel mitte täis faks aastat wanna ei olnud, siis kalus jubba 144 naela, ja enne, kui 20 aastaseks sai, siis kalus 336 naela, ja kui ta surri, siis kalus 616 naela. Temma olli 5 jalga 9½ tolli pite ja ümber kehha möötes, 6 jalga jämme.

Se wöis kül raske mees olla selga ajada, kes 30 leiskat 16 naela kalus. Temma isse olli kerge jalla ja liikmetega. Temma surma päaw olli 12. Künla ku päwal 1750.

Aastal 1772 nähti seal maal ühte teist, nimmega Willem Mason, kelle käsikars alt 11 tolli, üllemelt 21 tolli, kaendla alt 5 jalga ja kõhho ümber 6 jalga, ja üks reis 3 jalga 1 tol, ümber möötes, jämme ollid.

Aastal 1754 surri Londoni linnas üks lihunik, nimmega Jakob Penbul. Temma olli siis 39 aastat wanna ja kalus 480 naela, se on 24 leiskad.

Üks lomade kaupleja Inglismaal surri aastal 1724, kus temma 29 aastat wanna olli. Temma olli 6 jalga 4 tolli pite, 10 jalga jämme, ning kalus 580 naela. Eihha söi temma päwas üksi 18 naela, isse olli weel leib ja mu toidus.

Üks teine seälsammas kalus 550 naela.

Pite ello igga.

Wallahaimaal surri üks mees, nimmega Rowin, kui ta 172 aastat wanna olli, ja üks teine, Peter Sart, 145 aastat wanna.

Prantsusemaal surri, nimmega Rangowill, kui ta 110 aastat wanna olli. Temmal ollid 10 naest olnud. Winiist naest wöttis siis, kui 99 aastat wanna olli. Selle naesega sai weel poja, kui ta 101 aastat wanna olli.

Prantsusemaal surri üks põllomees, kui ta 105 aastat wanna olli. Esimesse naesega ollid temmal 30 last, teise naesega 10 last ja kolmandama naesega 4 last, ühte koggo 44 last. Temma wannem poeg olli 81 aastat wannem, kui noorem poeg. Ja kui se wanna surri, siis

ollid temma lapsed ja laste laste lapsed ühte foggo 800 hinge, kes tedda hauda saatsid.

Podusjes on mitmed immed,

Kell' on teada keif need nimmed:

Ühte siit ja teist ka seält

Seiame ma-ilma peält.

Meesilaste perre ärrajooksmisest.

Wägga fuiwal ajal on meesilastel se wiis, et kui perret heitwad, hea melega ärrajookswad. Eesimesed perret tewad sedda wähhem, teine ja kolmas sedda enneminne.

Teine perre tulleb wahhest 8, wahhest ka 13 päwa, pärrast eesimest perret, wälja, ja kolmas perre 3 päwa pärrast teist perret.

Teine perre, kui heidab, ei tahha eesimesel päwal paigale jada, kui temma on pu siise pandud, maid lähhab wanna pu peäle taggasi, sest et emma on ees jubba wanna pu peäle taggasi läinud ja tulleb, kas teisel ehk kolmandamal päwal, jälle wälja, ferriwad ja seggawad tules ja pannewad siis oksa külge, kust neid wöib ärra wötta.

Mönnikord tullewad wälja, ferriwad ullewel tules pude ladwas ja pannewad äkkiste kohhe

tuult minnema, kus nemmad enne on forterit wälja otfinud, kas ühhe nödra pu peäle, ehk metsa öne pu siise, ehk ka mu teise kohhta, olgo forsnad ja teised paigad. Sest nemmad lendwad kaugelt maad läbbi, mönned ütlewad: 4 pennifoormat ümberrinki.

Et nende ärrajooksmist ärra hoida, peab järrelemaatja aggar ollema ja waatma, kus pole oksa külge keige esmalt mönni kummekond heitwad, kui teised alles tules seggiwad, peab temma neid oksa külges öllega, suust puhhudes, märjaks teggema, sest seäl on se emma ja se ei sa siis märjast kohhe lendo ja nenda heitwad teised temma ümber. Jäwad nemmad agga fuiwaks, siis juhtub sedda saggedaste, et emma lendma panneb ja teised temmaga ühtlase ka, ja kaduwad fergeste järrelejooksja filmist, isseärranis metsa sees.

Ma ollen näinud, et linnud 12 wersta maad ärralätsid, kus wimaks wässimusse pärrast pisutusse kaddaka oksa külge hingama heitsid, mees järgiwääl nende järrel. Mehhel ei olnud muud kääs egga ümber, kui särk ja püksid. Taal ei olnud muud nöu, kui tõmbas särki seljast, sid-

dus teist otsa laddaka wädiga finni ja panni
 ofsaaga messilassed särgi siise, wiis lojo, panni
 pu siise ja jäid ka paigale. Nenda on mitto
 tempo nendega sündinud, kes võib neid teif
 üles luggeda. Agga se on tössi, et lindude
 ärrajooksinne ennamiste selle läbbi tulles, et
 kui heitwad, innimenne mitte warfi jures ei olle,
 kes neid kelab ärra minnemast; sest nemmad on
 metsa lomad ja armastawad wägga priidust ja
 isse omma kae peäl ollemist, saggedaste nende
 ommaks kahjuks ja — surnuks.

Armsad lindude piddajad! Ma rāgin teile
 heast süddamest ja tean sedda, et mitto teie seas
 neid on, kes mitte ei tahha, et temma lindudest
 arwalikkult saaks rāgitud ehk nende järrele lūs-
 situd ehk neid koggune wadetud, ning on siis
 se öel mõnne eest, et ka kalendris neist rāgitakse.
 Agga kuida wiisi saab teadmatta innimenne arro,
 missest temma weel isä ei tea? Postimeest
 temma ei pea, Põllomehhe aita temma ei osta,
 mis paljast 25 koppikad maksab, enne lassib
 ommad linnud, ebbausso kōmbe läbbi, hukka
 miina, kui ramatud osta. Mōnni ei raatfi
 kalendritfi osta, ja kui temmale sedda pakutakse

ja 8 koppikad lūsfitakse, siis pakub 5 koppikad.
 Nisuggused rummalaid ja sitkaid innimesi on
 kül. Ja kui ta teaks, et pōld ilma sõnnikutta
 wilja kannaks, siis sööks temma isse hea me-
 lega sõnniko ärra, enne, kui pōllo peäle wiiks.

Kalender on nüüd nisuggune firri, kus peäle
 teifide jõud hakkab, kui tahtminne agga seäl
 jures on.

Ma tunnen ühte fihhelfonda, kus 300 tallo
 perremest ja 500 wabbanikko perret ellawad,
 et need 800 suitso — nüüd mõnni aasta tag-
 gasi — 20 ja 25 kalendriga aastaks läbbi said;
 agga nüüd kullub wahhest jubba 125 nende
 hulka ärra. Sest on siis nāhha, et rahwas
 hakkab tarkust aast aastalt ennam armastama,
 ei mitte üksi kalendri ostmisse, maid ka teige
 teiste kirjade ostmist polest, tōuseb ja langeb
 se iggatseminne, kui merre laened, üks kord roh-
 kem, teistkorda wāhhem. Ja sedda teeb se rahwa
 süddames, kes teif läbbi ja läbbi nāāb.

Summal, sada armust sedda,
 Et so rahwas himmo-hādda
 Tunneks kirja järrel siin,
 Kül siis kauks mõnni piin! —

Uudandmised.

Kartus C. V. Kardi jures on trüstitud ja seal sam-
mas fa jada:

Kasulime Kõgi- ja majapidamistaramat, febda
wäija andnut on Liida Brand, mafele leadnut V. Esfeldt.
Selle ramatu fees on üts täifla kõgi-feddel ja 1163 õppe-
tusted. Mafiab fõidetur 1 rubl. 20 fop.

Kõtsfimisfed ja kofimisfed waanast ja uest Kefamentift. (Mändra
õppetaja firjotud.) Mafiab pogitud 20 fop.

Mus Saksa-kele õppimise ramat marahvale. Endife Mändra
õppetaja Kõrberi firjotud. Kefimenne jaggu. Mafiab po-
gitud 25 fop.

Josep Kaideni elukait. üts illus jut, firjotud M. Saksõjoniift.
Mafiab pogitud 20 fop.

Kefimenne noor juttomeres. Mruifa Mra rahwale aiawitets firjo-
tud. M. Kirjel. Mafiab pogitud 25 fop.

Magg'jad Põhketerrakesfed note ja waanale õppetajets ja aia-

Kirri teeb jo meled selgetš,
Süddamed fa armus heldeš,
Tüllu, riid ja wargus kauš,
Kurjus pörgo põhja wauš,
Rohke olleš wilja leifus,
Ülle ilma keifis paitus:
Ja se tulleb wiisist fiis,
Kui on rahwal wagga wiis:
Taewa inglid römuga
Wõtwad meid fiis kaitšeda.

„Armas mees!“ küššis naene, „mis peame
tänna söma?“ — „Kui sa mulle agga omma
rõõmsa näggo näitad“, koštis mees, „fiis wõin
terwe päwa sellega ellada.“

„Agga minna ei sa sellega läbbi“, koštis
naene. — „Roh!“ ütles mees, „wõtta sedda,
jo fiis kõht täis saab!“ ja andis naesele suud
ning läks uksest wälja.

Mees tuli lõunaks kojo, istus lauda, söi ja
ütles: „Se lihha maitseb wägga hea, mis sa
selle eest andsid?“ — „Sedda,“ koštis naene,
„mis sa ärraminnes mulle hommiko andsid.“

„Dige tõssi?“ küššis mees. „Ei, enne tahhan
sulle isse rahha anda, et osta wõid, kui selle
eest nõuda!“